

Öğretmenlerin teknoloji ile öğretim yapmaya ilişkin düşünme yapıları: Demografik değişkenlere göre bir inceleme

Mehmet Emin ÖZSOY^{1*}, Hatice YILDIZ DURAK²

¹Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi / Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Türkiye

²Öğretim Teknolojileri / Ereğli Eğitim Fakültesi, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Türkiye

**(hatyil05@gmail.com) Başlıca yazarın mail adresi*

Özet – Bu çalışmada öğretmenlerin düşünme yapılarının demografik değişkenlerine göre incelenmesi amaçlanmıştır. Nitekim hızla gelişen teknoloji, insan hayatını etkilemektedir. Sosyal ve ekonomik açıdan değişen ve gelişen dünyada bu gelişmeler teknoloji ile hızlanmaktadır. Eğitim alanında da teknoloji ile birlikte gelişen öğretim programları ve yaklaşımları ile ilgili çok sayıda araştırma vardır. Bu konuda altyapının yanı sıra öğretmenlerin de teknolojik anlamda yeterli olması, motivasyonu, tecrübesi önemli rol oynamaktadır. Ancak düşünme yapısının yeterince ele alınmadığı ve alanyazında bu konuda bir boşluk olduğu belirlenmiştir. Nitekim teknoloji entegrasyonu motivasyonu için düşünme yapısının da teknoloji ile birlikte gelişmeye açık bir yapıda olması beklenmektedir. Bu bağlamda öğretmenler ile yapılan bu çalışmada gelişime açık düşünme yapısı olan öğretmenlerin eğitim düzeylerine göre anlamlı fark oluşmuştur. Eğitim düzeyi ve mesleki kıdem özelliklerine göre sabit düşünme yapısında anlamlı bir farklılaşma bulunmamıştır.

Anahtar Kelimeler – Öğretmenler, Düşünme Yapısı, Sabit Düşünme Yapısı, Gelişmeye Açık Düşünme Yapısı.

I. GİRİŞ

Eğitimde teknolojinin kullanılabilmesi için teknolojik alt yapı olarak yeterli olmak gerekmektedir [1], [2]. Gerekli materyallerin kullanılması, öğretim ortamının oluşturulabilmesi ve öğrenciler için kolay ulaşılabilir olması gerekmektedir. Altyapının yanı sıra öğretmenlerin teknolojik yeterlikleri, tecrübeleri, bu konuya ilişkin düşünme (zihin) yapısı çok önemlidir. Ertmer [3] öğretmenlerin bu konudaki olumsuz inançlarının; teknolojinin eğitime entegrasyonu önünde ciddi bir engel olduğunu belirtmektedir. Bu çalışmada öğretmenlerin düşünce yapılarının çeşitli demografik değişkenlere göre incelenmesi amaçlanmıştır.

II. MATERYAL VE YÖNTEM

A. Katılımcılar

Araştırmadaki katılımcılar; her düzeyden özel ve devlet okullarında çalışan çeşitli branşlardaki 61 öğretmenlerden oluşmaktadır.

B. Veri Toplama Araçları

Öğretmenlik zihniyet yapısı ölçeği: Öğretmen düşünme yapısı ölçeği Gero [4] tarafından geliştirilmiştir. Güngör [5] tarafından Türkçe'ye uyarlanmıştır. Ölçekte sabit düşünme yapısı (4 madde) ve gelişimsel düşünme yapısı (3 madde) olmak üzere iki faktör altında yedi madde yer almaktadır. Maddeler 5'li Likert tipindedir (1: Hiç katılmıyorum, 5: Tamamen katılıyorum).

C. Verilerin Analizi

Araştırma kapsamında veriler çevrimiçi anket uygulaması Google forms ile toplanmıştır. Verilerin analizinde non-parametrik test olan Mann-Whitney U testi SPSS 24 programı aracılığıyla uygulanmıştır.

III. BULGULAR

Tablo 1 ve Tablo 2’de öğretmenlerin eğitim düzeylerine göre düşünme yapısının incelenmesiyle ilgili bulgular sunulmuştur.

Tablo 1. Eğitim düzeylerine göre öğretmenlerin düşünme yapısı

	Eğitim Düzeyi	N	Mean Rank	Sum of Ranks
Sabit Düşünme Yapısı	Lisans	45	31,51	1418,00
	Lisansüstü	16	29,56	473,00
	Toplam	61		
Gelişmeye Açık Düşünme Yapısı	Lisans	45	28,27	1272,00
	Lisansüstü	16	38,69	619,00
	Toplam	61		

Tablo 2. Öğretmenlerin eğitim düzeylerine göre düşünme yapılarının farklılaşması

	Sabit Düşünme Yapısı	Gelişmeye Açık Düşünme Yapısı
Mann-Whitney U	337,000	237,000
Wilcoxon W	473,000	1272,000
Z	-,386	-2,116
Asymp. Sig. (2-tailed)	,700	,034

Öğretmenlerin düşünme yapılarının eğitim düzeyleri açısından incelenmesinde; gelişmeye açık düşünce yapısı olan öğretmenler lehine anlamlı bir fark vardır. Bu öğretmenlerin eğitim düzeyleri lisansüstü derecelerdir.

Tablo 3 ve Tablo 4’de öğretmenlerin mesleki kıdemlerine göre düşünme yapısının incelenmesiyle ilgili bulgular sunulmuştur.

Tablo 3. Mesleki kıdemlerine göre öğretmenlerin düşünme yapısı

	Mesleki kıdem	N	Mean Rank	Sum of Ranks
Sabit Düşünme Yapısı	10 yıla kadar	27	33,44	903,00
	10 yıl ve üstü	34	29,06	988,00
	Toplam	61		
Gelişmeye Açık Düşünme Yapısı	10 yıla kadar	27	34,31	926,50
	10 yıl ve üstü	34	28,37	964,50
	Toplam	61		

Tablo 4. Öğretmenlerin mesleki kıdemlerine göre düşünme yapılarının farklılaşması

	Sabit Düşünme Yapısı	Gelişmeye Açık Düşünme Yapısı
Mann-Whitney U	393,000	369,500
Wilcoxon W	988,000	964,500
Z	-,981	-1,363
Asymp. Sig. (2-tailed)	,327	,173

Tecrübeyle birlikte gelişmeye açık bir düşünme yapısının gelişeceği beklense de araştırma sonucunda meslekte geçirilen yılların, düşünme yapısına göre herhangi anlamlı bir fark oluşturmadığı gözlenmiştir.

IV. TARTIŞMA

Öğretmenlerin düşünme yapılarının teknolojinin eğitime entegrasyonda önemli rol oynadığı bilinmektedir [5], [6]. Fakat bu çalışmada öğretmenlerin sabit düşünme yapısı olanlarının ve gelişmeye açık düşünme yapısı olanlarının arasında anlamlı fark oluşturabilecek tek demografik özellik olarak eğitim düzeyleri belirlenmiştir. Lisansüstü eğitim düzeyinde olan öğretmenlerin gelişmeye açık düşünme yapılarının olduğu belirlenmiştir.

V. SONUÇLAR

Yapılan bu çalışmada düşünme yapısının gelişime açık olan öğretmenlerin lehine çıkan tek sonuç eğitim düzeylerine ilişkin demografik özelliklerinde olmuştur. Eğitim düzeyi ve mesleki kıdem özelliklerine göre sabit düşünme yapısında anlamlı bir farklılaşma bulunmamıştır.

KAYNAKLAR

- [1] H. Yıldız Durak. Examining the acceptance and use of online social networks by preservice teachers within the context of unified theory of acceptance and use of technology model. *Journal of Computing in Higher Education*, 31(1), 173-209. 2019
- [2] H. Yıldız Durak. Modeling of relations between K-12 teachers' TPACK levels and their technology integration self-efficacy, technology literacy levels, attitudes toward technology and usage objectives of social networks. *Interactive Learning Environments*, 29(7), 1136-1162. 2021.
- [3] P. A. Ertmer "Addressing first-and second-order barriers to change: Strategies for technology integration".

Educational technology research and development, 47(4): 47-61. 1999.

- [4] G. P. Gero, Structural Equation Models With Unobservable Variables and Measurement Error: Algebra And Statistics. 2013.
- [5] GÜNGÖR, H. (2023). Teknoloji Entegrasyonunun Modellenmesinde Öğretmenlerin Teknolojik Pedagojik İçerik Bilgileri, Düşünme Yapıları Ve Teknoloji İle Öğretim Yapmaya İlişkin Duygularının Rolü. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Manisa Celal Bayar Üniversitesi, Manisa.
- [6] Uslu, N. A., & Durak, H. Y. (2022). Understanding self-regulation, achievement emotions, and mindset of undergraduates in emergency remote teaching: a latent profile analysis. *Interactive Learning Environments*, 1-20.